

Ἐκδιδόμενον ὑφ' ἐπιμελείας ἐπιτροπῆς ἐκ τῶν κ. κ. Γ. Ν. Χατζιδάκι, Κ. Γ. Ζησίου καὶ Ι. Μ. Δαμβέργη, διευθύνοντες.

ΕΡΕΥΝΑΤΕ ΤΑΣ ΓΡΑΦΑΣ

Ἐκ τῆς πρὸς Γαλάτας Α' Ἐπιστολῆς τοῦ Παύλου. 11—13*

Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, καθ' ὅλον τὸν χρόνον τῆς ἐπὶ τῆς γῆς ἐνεργείας του συχνὰ ἐπανελάμβανεν εἰς τοὺς μαθητάς του καὶ εἰς τοὺς ἄλλους ἐβραίους, οἱ ὅποιοι τὸν ἐπλησίαζον. «Ἐρευνάτε τὰς γραφάς». Μελετᾶτε δηλ. καὶ μέ προσοχὴν ἐξετάζετε τὸ περιεχόμενον τῆς Ἁγίας Γραφῆς.

* Ἰδὲ καὶ Ἀποστολικά διδάγματα ἐν φ. 33 τῆς 2.

* Ἰδὲ καὶ ἐπεξετάζετε τὸ περιεχόμενον τῆς Ἀγίας Γραφῆς.
βρίου 1910. Ἀποστολικά διδάγματα ἐν φ. 33 τῆς 23 Ὀκτωβρίου

Καὶ ὁμοῦς ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς κοινωνίᾳ ἡ ἀπειρος καὶ ἀνεξάντλητος ἀνοχὴ πρὸς τοὺς κακοὺς μετεβλήθη ὀλίγον κατ' ὀλίγον εἰς ἡθικὴν αὐτουργίαν. Παρὰ τὰς διαμαρτυρίας τῆς συνειδήσεως φιλόφρων ἐτείνετο ἡ χεὶρ. Παρὰ τὴν ἀποτροπίαν τῆς ψυχῆς εὐμενὲς ἐχαρίζετο τὸ μειδιάμα. Καὶ ἔπειτα ἡ ποροῦμεν διατί, οὕτω θωπευομένη, ὑπεθάλπετο ἡ κακία καὶ θρασεῖς οἱ ὁπαδοὶ τῆς ἐβασίλευον εἰς ὅλοεν εὐρυνομένους κύκλους μιμητῶν.

Ὁ δὲ Ἀπόστολος Παῦλος τὴν μελέτην τῆς Ἀγίας Γραφῆς συνιστᾷ ὡς ἀσπασίμους εἰς τὸν μαθητὴν τοῦ Τιμόθεον. Καὶ εἰς ἄλλα δὲ πάμπολλα μέρη τῆς Ἀγ. Γραφῆς ἀπαντῶμεν συχνὰς καὶ ἐντόνους προτροπὰς πρὸς μελέτην τοῦ θεοῦ λόγου, τουτέστι τῆς Ἀγίας Γραφῆς. Ἀλλὰ ποία ἀρὰ γε εἶναι ἡ χρησιμότης καὶ ὠφέλεια αὐτῆς.

Ἡ ἐρώτησις αὕτη ἴσως ἐκ πρώτης ὄψεως θὰ φανῇ σκληρὰ εἰς ἐκείνους τοὺς εὐσεβεῖς τῆς Ἐκκλησίας υἱούς, οἱ ὅποιοι συνειθίζουσιν συχνὰ νὰ ἀναγινώσκουσιν τὴν ἁγίαν Γραφήν, καὶ βλέπουν τόσον φανερὰ τὰς ὠφελείας αὐτῆς τῆς ἀναγνώσεως. Καὶ πράγματι ἡ ἐρώτησις αὕτη δὲν θὰ εἶχεν ἴσως τὸν τόπον τῆς ἄλλοτε, εἰς ἐποχὴν ἀρχαιοτέραν, ὅτε πάντες ἀνεξαίρετως οἱ Ὀρθόδοξοι Χριστιανοὶ ὡς κύριον καὶ μόνον σχεδὸν ἀνάγνωσμα αὐτῶν ἀπὸ τῆς παιδικῆς τῶν ἡλικίας εἶχον τὴν Ἀγ. Γραφήν. Σήμερον, ὅποτε τόσα ἄχρηστα καὶ ἐπιβλαβῆ ἀναγνώσματα εἰσέδυσαν εἰς τὰς χριστιανικὰς οἰκογενείας καὶ μολύνουν τὰ ἄγνα πατροπαράδοτα ἡθη μας καὶ ἐπιβουλεύονται καὶ αὐτὰς τὰς θρησκευτικὰς μας ἀρχὰς καὶ πεποιθήσεις. Σήμερον βεβαίως εἶναι ἀνάγκη νὰ θέσωμεν ὑπὸ μελέτην καὶ σκέψιν τὸ σπουδαῖον τοῦτο ζήτημα. Διότι ἐάν ὅλοι ἐγνώριζον πόσον μὲν χρήσιμος καὶ ὠφέλιμος εἶναι ἡ ἡ ἀνάγνωσις τοῦ θεοῦ λόγου, πόσον δὲ ἀφ' ἐτέρου ἐπιζήμιος καὶ ἐπιβλαβὴς ἡ μελέτη τοῦ τυχόντος βιβλίου, κατ' ἀπομίμησιν, ὡς δυστυχῶς συμβαίνει παρ' ἡμῖν, δὲν θὰ ἐβλέπομεν ἐν τῇ Κοινωνίᾳ μας ὅ,τι σήμερον βλέπομεν. Εἶναι λοιπὸν ὠφέλιμος ἡ Ἀγία Γραφή;

Βεβαίως, ἀπαντᾷ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος. «Πᾶσα γραφὴ θεόπνευστος», καὶ ὡς τοιαύτη εἶναι ἀσπασίμος πρὸς διδασκαλίαν πρὸς ἐλεγχὸν πρὸς ἐπανόρθωσιν πρὸς παιδείαν τὴν ἐν δικαιοσύνῃ. Ἡ μελέτη καὶ ἡ γνῶσις τῆς Ἀγ. Γραφῆς πρώτιστα θὰ μᾶς διδάξῃ ποῖον εἶναι τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Ἀπὸ τὴν Ἀγ. Γραφήν θὰ μάθωμεν τί πρέπει νὰ πιστεύωμεν καὶ τί πρέπει νὰ πράττωμεν διὰ νὰ εὐχαριστήσωμεν τὸν Θεὸν καὶ νὰ γίνωμεν ἄξιοι τῆς ἀγάπης καὶ τῆς εὐνοίας του. Εἶναι λοιπὸν μικρὰ ἡ ὠφέλεια αὕτη δι' ἕνα χριστιανόν, ὁ ὁποῖος θέλει νὰ εἶναι πράγματι καὶ ὅχι μόνον ὀνόματι τοιοῦτος; Ὑπάρχουσιν εἰς τὸν οὐρανὸν αἰῶνια ἀγαθὰ, τὰ ὁποῖα ἡτοίμασεν ὁ Θεὸς δι' ἐκείνους οἱ ὅποιοι θὰ πράξουν τὸ θέλημά του ἐπὶ τῆς γῆς, ἡ δὲ Ἀγία Γραφή μᾶς διδάσκει ἀκριβῶς ποῖον εἶναι τὸ θέλημά του τοῦτο, τὸ ὁποῖον ὅταν πράξωμεν θὰ γίνωμεν κληρονόμοι τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν. Ποία μεγαλύτερα χρησιμότης καὶ ὠφέλεια; Ἀλλὰ καὶ πόσας ἄλλας ὠφελείας ἡμπορεῖ νὰ πορισθῇ κανεὶς ἀπὸ τὴν μελέτην τῆς Ἀγ. Γραφῆς χρησίμως καὶ εἰς αὐτὸν τὸν πρακτικὸν μας βίον. Πόσοι δὲν ζοῦν δυστυχεῖς εἰς τὸν παρόντα βίον, διότι δὲν γνωρίζουν πῶς πρέπει νὰ ζήσουν; Πόσοι δὲν καταστρέφουσιν τὴν εὐτυχίαν των μὲ τὸς φθόνους καὶ τὰ μίσση πρὸς τοὺς ὁμοίους των, πρὸς τοὺς ἀδελφούς των. Πόσοι διὰ νὰ κορέσων πάθῃ ἀνθρώπινα δὲν ἔχασαν τὴν περιουσίαν των καὶ ἔγιναν δυστυχεῖς; Πόσοι ἄλλοι δι' ἀνοήτους ὁρμὰς καὶ ὀρέξεις, διὰ προσκαίρους ἡδονὰς καὶ ἀπολαύσεις δὲν ἐφθίρουν τὴν υγίαν των καὶ τώρα μὲ δάκρυα μετανοίας κλαίουσιν καὶ ὀδύρονται ἄλλ' εἶναι πλέον ἀργά; Ὅλοι αὐτοὶ ἐάν ἐμελέτων τὰς ἁγίας Γραφάς, ἐάν ἐφήρμοζον τὰ διδάγματα εἰς τὸν βίον των ποτὲ, οὐδέποτε θὰ ἔχανον τὴν εὐτυχίαν των ποτὲ δὲν θὰ ἦσαν δυστυχεῖς. Καθῆκον λοιπὸν ἀπαραίτητον παντὸς Χριστιανοῦ Ὀρθοδόξου εἶναι νὰ μελετᾷ τὴν Ἀγίαν Γραφήν.

ΕΘΝΙΚΗ ΜΟΥΣΑ

Ο ΣΤΕΡΓΙΟΣ

Κι' ἐν τῇ ντερβένια Τούρκεϊ, τὰ πῆραν Ἀρβανίταις,
Ὁ Στέργιος εἶναι ζωντανὸς πασάδες δὲν ψηφάει.
Ὅσο χιονίζουσιν βουνὰ καὶ λουλουδίζουν κάμποι,

Κ' ἔχουν ἡ ράχαις κρύα νερά, Τούρκους δὲν προσκυνοῦμε.
Πάμε νὰ λημεριάσωμεν ὅπου φωλιάζουν λύκοι,
Σὲ κορφοβούνια, σὲ σπηλιάς, σὲ ράχαις καὶ ραχοῦλαις.
Σκλάβοι σταῖς χώραις κατοικοῦν καὶ Τούρκους προσκυνοῦνε,
Κ' ἐμεῖς γιὰ γῶραν ἔχομε ρημαῖς κι' ἄγρια λαγαδιά.
Παρὰ μὲ Τούρκους, μὲ θεοὶ καλῆτερα νὰ ζοῦμε.

ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΕΝ Τῷ ΟΙΚῷ

ΠΑΡΑΔΟΣΕΩΝ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΝ

Πολλάκις ἐγενήθη ἐν ἐμοὶ ἡ ἀπορία, διατὶ ὁ Μωϋσῆς ἐν τῇ Παλαιᾷ Διαθήκῃ (Ἐξέδ. Κ' 12) μετὰ τῶν ἄλλων ἐντολῶν, τὰς ὁποίας ἔδωκεν ὁ Θεὸς ἐπὶ τοῦ ὄρους Σινᾶ εἰς αὐτὸν, καταλέγει καὶ τὸ παράγγελμα αἷμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου, ἵνα εὖ σοι γένηται καὶ ἵνα μακροχρόνιος γένη ἐπὶ τῆς γῆς τῆς ἀγαθῆς. Ἦτο, ἡρώτων κατ' ἐμαυτὸν, ἀνάγκη νὰ δοθῇ αὐτὸ τὸ παράγγελμα, ὅπως λ.χ. ἦτο βεβαίως ἀπαραίτητον νὰ λεχθῇ καὶ συσταθῇ τὸ οὐ κλέψῃς, οὐ φονεύσεις, οὐ ψευδομαρτυρήσεις, οὐκ ἐπιθυμήσεις τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον σου κλπ. κλπ.; Ταῦτα πάντα παρὰ κινεῖται ὁ ἄνθρωπος ὑπὸ τοῦ κέρδους καὶ τοῦ ἰδίου συμφέροντος νὰ πράξῃ, καὶ δυστυχῶς πράττει, καίτοι ῥητῶς ἀπηγορεύθησαν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ. Ἀλλὰ τί συμφέρον ἡ τί κέρδος ἔχει ἡ δύναται νὰ ἔχῃ ὁ ἄνθρωπος, ὥστε νὰ ἀτιμάζῃ τὸν πατέρα του ἢ τὴν μητέρα του; Καὶ οὐ μόνον τοῦτο ἀλλ' ὀλίγον κατωτέρω (ΚΑ' 15, 16) ὁ Μωϋσῆς κἀμνεὶ λόγον καὶ περὶ ἀνθρώπου ὅστις τύπτει τὸν πατέρα ἢ τὴν μητέρα αὐτοῦ, ὅστις κακολογεῖ τὸν πατέρα ἢ τὴν μητέρα αὐτοῦ θανάτῳ. Τοῦτο προδήλως εἶναι φοβερόν. Ἀλλὰ βεβαίως διὰ νὰ συνιστᾶται καὶ παραγγέλλεται οὕτω ῥητῶς ἡ τιμὴ αὕτη, σημαίνει ὅτι δὲν ἀπεδίδετο πάντοτε, ὅπως ἐπρεπε, καὶ διὰ νὰ ἀπειληται τοιαύτη τιμωρία κατὰ τῶν κακολογούντων ἢ κακοποιούντων τοὺς γονεῖς αὐτῶν, σημαίνει ὅτι πράγματι συνέβαινον τοιαῦτα φρικτὰ πράγματα. Ἀλλὰ διατὶ ἀρὰ γε νὰ συμβαίνουν; Ἡμεῖς ἡξεύρομεν ὅτι ὑπάρχουσιν ἄλογα ζῷα, λ.χ. οἱ πελαργοί, τὰ ὁποῖα παντοιοτρόπως ἀγαπῶσι, περιποιούνται καὶ περιθάλπουσι τοὺς γονεῖς των· λοιπὸν, ἔλεγον κατ' ἐμαυτὸν, ὁ ἄνθρωπος, ὁ κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν τοῦ Θεοῦ πλασθεὶς, τὸ ἐξαιρετικόν τοῦτο, ὡς καυχᾶται, πλάσμα τοῦ πανσόφου Δημιουργοῦ, εἶναι κατωτέρον πολλῶν ἀλόγων ζῶων καὶ δι' αὐτὸ προσφέρεται πρὸς τοὺς γονεῖς του ἀχρεϊότερον αὐτῶν;

Καὶ ἡ ἀπορία μου αὕτη ἐγένετο ἀόχμη μεγαλύτερα, ὡς ἂν ἀνελογιζόμην πόσα οἱ ταλαίπωροι γονεῖς οὗτοι ὑποφέρουσιν χάριν τῶν τέκνων των. Ἐκεῖνοι φροντίζουσι νὰ θρέψουν, ἐκεῖνοι νὰ ἐνδύσουν, ἐκεῖνοι νὰ νοσηλεύσουν, ὡς ἂν νοσοῦσι, ἐκεῖνοι νὰ διδάξουν, ὅ,τι δύνανται, ἐκεῖνοι νὰ ἀποκτήσουν καὶ τοὺς ἀφίσουν ὅσον ἡμποροῦν περισσύτερα· διὰ πάντα ταῦτα ἐκεῖνοι στεροῦνται ὑπνου, ἀναπαύσεως, πολλῶν ἄλλων εὐχαριστήσεων καὶ ἀπολαύσεων, διὰ νὰ μὴ στελεθῇ τὸ τέκνον αὐτῶν, εἰ δυνατόν, τὸ ἐλάχιστον. Ὅταν δὲ παρετήρουν ἀκόμη ὅτι πᾶς ἄνθρωπος, ὅταν λάβῃ παρ' ἄλλου εὐεργεσίαν τινά, ἔστω καὶ μικράν, ἔστω καὶ ἐν ἀπλοῦν κέρασμα, φιλοτιμεῖται κατὰ δύναμιν καὶ σπεύδει ν' ἀποδώσῃ αὐτό, τότε ἀκόμη περισσύτερον ἐξεπληττόμην διὰ τὴν ἀχαριστίαν τῶν τέκνων ταύτην πρὸς τοὺς μεγίστους εὐεργέτας, τοὺς γονεῖς αὐτῶν. Διὰ πάντα ταῦτα ἐπὶ πολὺν χρόνον ἡπόρουν. Ἐπειδὴ δὲ ἡξεύρω ὅτι πάντῳ, τι γίνεται, θὰ ἔχῃ λόγον τινὰ διὰ τὸν ὁποῖον γίνεται, ἐζήτησαν νὰ εὕρω τὸν λόγον, τὴν αἰτίαν τοῦ παραδόξου τούτου φαινομένου. Τοιαύτην δὲ αἰτίαν εὗρον τὸ ἑξῆς:

Ἄν τὸ τέκνον δὲν τιμᾷ τὸν πατέρα του καὶ τὴν μητέρα του, ἂν δὲν φέρεται πρὸς αὐτοὺς ὅπως ἀρμοῖ, δηλ. ὡς

ΙΣΤΟΡΙΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΕΚ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ ΚΑΙ ΑΦΗΓΗΣΕΩΝ

ΤΟΥ ΦΙΛΕΛΛΗΝΟΣ ΧΑΟΥ

Η ΑΛΩΣΙΣ ΤΟΥ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ

«Τὸ ἡρωικὸν Μεσολόγγιον,» ἐπὶ ὁλόκληρον ἔτος ἀντέστη καρτερικῶς καὶ γενναίως ἐναντίον ὄλων τῶν προσπαθειῶν τῆς Τουρκίας. Αἱ ὁρδαὶ τοῦ Βορρᾶ καὶ αἱ στρατιαὶ τῆς Αἰγύπτου ἐπολιορκήσαν αὐτό, ἀλλ' αἱ πλεῖστοι τούτων κατεστράφησαν πρὸ αὐτοῦ· τοιαύτη δὲ ὑπῆρξεν ἡ ἐπιμονὴ καὶ τὸ θάρρος τῆς φρουρᾶς, ὥστε οὐδέποτε ἴσως οἱ Ὀθωμανοὶ θὰ ἐκυρίευσαν αὐτό, ἐάν οἱ πολιορκούμενοι εἶχον ζωτροφίας καὶ πολεμοφόδια. . . ὅποτε θὰ ἦθελον ὑπερασπίσῃ τὸ φρούριον, μέχρις οὐ αἱ στρατιαὶ τοῦ Ἰσραὴλ ἦθελον γηράσῃ πρὸ αὐτοῦ. . . .

Τὰ βλέμματα τῆς Εὐρώπης ἦσαν προσηλωμένα ἐπὶ τοῦ Μεσολογγίου αἱ δὲ διηγήσεις τῶν σκληραγωγῶν καὶ δεινοπαθημάτων συνεκίνησαν πολλοὺς τῶν φιλελευθέρων, ὅπως ἐργασθῶσι πρὸς ἀνακούφισιν αὐτῶν. . . . Ἀλλ' ὁ ἀνδρεὶος Μιαούλης δὲν ἡδυνήθη νὰ διαλύσῃ τὸν ἀποκλεισμὸν καὶ ὡς ἥρωες ἀπέθνησκον τῆς πείνης. . . . Τέλος ἀπεφασίσθη ἡ ἐξόδος, καὶ οἱ μὲν ἄνδρες κατέστρεψαν πᾶν πολυτίμον, αἱ δὲ γυναῖκες ἐκάθηντο μὲ τὰς κεφαλὰς κεκλιμένας ἐπὶ τῶν γονάτων των, σιωπηλαὶ ὡς οἱ τάφοι. . . . οὐδεμία ἐτόλμα νὰ παρατηρήσῃ τὴν ἄλλην, πᾶν αἰσθημα ἐφαίνετο ἀπολεσθέν, μόνον τὸ αἰσθημα τῆς ἀπελπισίας ἦν ἐξωγραφημένον ἐπὶ τοῦ ὠραίου αὐτῶν προσώπου. Περίλυποι καὶ ἀνυπόμουνοι περιέμενον μετὰ τρόμου τὸ σημεῖον τῆς ἐξόδου, ὅπερ ἐπρόκειτο νὰ ἀποφασίσῃ τὴν τύχην των. . .

Περὶ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου τῆς 22 Ἀπριλίου 1826, ἡκούσθησαν πυροβολισμοὶ ἐκ τῶν ὀρέων· οἱ ἀρχηγοὶ ἐνοήσαντες ὅτι ἐπικουρίαι ἤρχοντο πρὸς βοήθειάν των, ἐπεμψαν κήρυκας ἵνα εἰδοποιήσωσι τοὺς βουλομένους νὰ συμμετάσχωσι τῆς ἐξόδου, ὅτι τὴν 8ην ὥραν ὀφείλουσι νὰ παρευρεθῶσιν εἰς τὸν προμαχῶνα τοῦ πρίγκηπος τῆς Ὁράλλης ὁποῖον ἐμελλον νὰ ἀναχωρήσωσι. . . . Τότε τὰ πρὸ πολλοῦ καταπιεζόμενα αἰσθηματα τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως εὗρον διέξοδον. Οἱ ὁλοκαί, ἐνεκα ἀσθενείας ἢ γήρατος, οἱ ἀγωνιώδεις ἀναστεινῶν μοι καὶ οἱ θρήνοι τῶν γυναικῶν, μητέρων, καὶ ἀδελφῶν τῶν ἀδελφῶν εἰς σκηναί, ὡς ἀδύνατον νὰ περιγράψῃ τις. . . . Ἐν ἐκείνῃ ὥρᾳ τῆς ἀπελπισίας καὶ τοῦ θανάτου, τὰ τρυφερά αἰσθηματα τῶν Μεσολογγιτῶν ἀνεφάνησαν μετὰ μεγαλῶτα ἰσχύος. . . . Τινὲς μάλιστα ἐξέφρασαν τὴν γενῶν καὶ συμμετάσχωσι τῆς τύχης των· ἄλλοι δὲ ἀπεφασισαν νὰ τοὺς σὺρωσι μεθ' ἐαυτῶν, ἀδιάφορον ἐάν τὸ βάρος ἤθελε παρεμβάλλῃ μεγάλα προσκόμματα εἰς τὴν φυγὴν των. Πολλὰι γυναῖκες συνθηροῖσθον εἰς τὸ ὑποδεχθῆναι μέρος τὴν στερεὰν ἀπόφασιν νὰ φονευθῶσιν, ἐάν δὲν δυνήθωσι νὰ μυστηρίων προητοιμασθῶσιν ἵνα ἀποθάνωσιν. . . . Οἱ σύζυγοι μὴ δυνάμενοι πλέον νὰ φέρωσι μεθ' ἐαυτῶν τὰς γυναῖκας καὶ τὰ τέκνα, ἐφόνευσαν αὐτὰς ὅπως τὰς τῶν τυράννων.

Περὶ τὴν πρώτην ὁλόκληρον ὁ Ὀθωμανικὸς στρατὸς εἰσέλασεν ἵνα λάβῃ κατοχὴν τόπου στοιχίσαντος εἰς αὐτοὺς

ποταμούς αίματος. Ἀλλὰ τί εὔρον; Εὐρεῖαν ἔκτασιν κα-
πνιζόντων ἐρείπων. Αἱ ὁδοὶ ἦσαν κεκλυμμέναι ἐκ τῶν κρη-
μισθέντων τοίχων καὶ οἰκιῶν, ἐκ τεθνεώτων καὶ ψυχορρα-
γούντων. Μόνον ὀλίγοι οἰκοδομαὶ ἴσταντο, καὶ ἐπὶ τριῶν
τούτων ἡ σημαία τοῦ σταυροῦ ἐκυμάτιζεν ἀναγγέλλουσα
τοῖς ἀπίστοις, ὅτι ἔζων εἰσέτι ὀλίγοι ἀπηλπισμένοι πολε-
μοῦντες ὑπὸ τὴν σκιάν αὐτῆς. . . . ἄλλὰ καὶ οἱ τολμηροὶ
οὗτοι μετὰ ἐπίμονον ἀντίστασιν κατετροπώθησαν. . . . εἰς
ὅμως ἐξ αὐτῶν ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας ἀντέστη ἡρώϊκῶς καὶ ἀκο-
λούθως ἀνετινάχθη εἰς τὸν ἀέρα. . . . ἦτο τὸ τελευταῖον
σῶμα, ὅπερ ἐπεσφράγισε τὴν καταστροφὴν τοῦ ἡρώϊκου
Μεσολογγίου.

«Οὐδεμιὰς πόλεως τῆς Ἑλλάδος οἱ κάτοικοι εἰσὶν ἡθι-
κώτεροι, εὐφύεστεροι καὶ πατριωτικώτεροι. Ἐκτὸς τούτου
ἐμπνέονται ἐκ τοῦ ὕψους πρὸς τὴν δόξαν ἔρωτος. Ἐγίνω-
σκον ὅτι τὰ βλέμματα πάντων τῶν Ἑλλήνων ἦσαν προση-
λωμένα ἐπ' αὐτῶν, ὅτι ὀλόκληρος ὁ κόσμος ἐθεώρει τὸν
ἀγῶνα μετὰ ζωηροῦ ἐνδιαφέροντος, ὅθεν ἦσαν ἀποφασισμέ-
νοι ὅπως ὑποστηρίξωσι τὴν φήμην, ἥς δικαίως ἔχαιρεν ἡ
γεννέτειρα ἕνεκα τῶν προηγούμενων πολιορκιῶν, ἃς μετὰ
τοσαύτης ἀνδρείας, αὐταπαρνήσεως καὶ ἐπιμονῆς ὑπεστή-
ριξαν. Οἱ ἐνδοξοὶ οὗτοι μαχίται ἐδῶκαν τὸ ὄνομα τοῦ Φραγ-
κλίνου εἰς ἓνα τῶν κυριωτέρων αὐτῶν προμαχῶνων. Τὸ ὄνομα
τοῦ ἡμετέρου φιλοσόφου λίαν γνωστὸν τυγχάνει τοῖς Ἑλ-
λησι. Πολλὰ ἐκ τῶν ἀποφθεγμάτων αὐτοῦ εὐρίσκονται εἰς
τὰ χεῖλη τῶν λογίων αὐτῶν ἀνδρῶν.

Ο ΜΑΓΕΡ

«Ἐν τῇ καταστροφῇ τοῦ Μεσολογγίου ὑπῆρχον τρεῖς καὶ
δέκα ξένοι, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον Γερμανοί, οἵτινες ἐνεταφι-
άσθησαν ὑπὸ τὰ ἐρείπια αὐτοῦ, ἐκτὸς Ἰταλοῦ τινος ὅστις
διεσώθη. Ὁ Μάγερ ἦν ὁ ἐξοχώτερος πάντων. Ὁ Ἑλβετὸς
οὗτος χειρουργὸς κατετάχθη ὡς ἐθελοντὴς ἐξ ἀρχῆς τῆς ἐπα-
ναστάσεως. Ἐνυμφεύθη ὡραίαν κόρην τοῦ Μεσολογγίου καὶ
ἐγένετο Ἑλλην ψυχὴ τε καὶ σῶματι. Ἐφείλκυσε τὴν ἀγά-
πην καὶ τὸν σεβασμὸν πάντων καὶ ὑπῆρξεν ἐκ τῶν σπου-
δαιωτέρων ἀνδρῶν τῶν ὑποστηρίξαντων τὴν πολιορκίαν. Ἐξέ-
διδε τὴν ἐφημερίδα *Τὰ Ἑλληνικά Χρονικά* καὶ διετέλεσε
μέλος τῆς στρατιωτικῆς ἐπιτροπῆς τῆς διοικήσεως τὴν χώ-
ραν. Τὰ καθήκοντά του ἦσαν πολλὰ καὶ σπουδαῖα, διετέ-
λεσεν ἀρχηγὸς ἐνὸς τῶν προμαχῶνων, καὶ νυχθημερὸν εἰρ-
γάζετο ὅτε μὲν δένων τὰς πληγὰς τῶν στρατιωτῶν, ὅτε δὲ
θέτων πῦρ εἰς τὸ πυροβόλον. λέγεται μάλιστα ὅτι πολλάκις
ἐκάμε τὰς διορθώσεις τῆς ἐφημερίδος, ἐνῶ ἔδιδε διαταγὰς
εἰς τὸν προμαχῶνα. Ὅταν ἡ τελευταία ἐξοδος ἐγένετο, ἡ
σύζυγος αὐτοῦ ἠσθάνει, τούτου δ' ἕνεκα ἀπεφάσισε νὰ ἀπο-
θάνῃ πλησίον αὐτῆς καὶ τῶν τέκνων του. ἦτο εἰς τῶν τε-
λευταίων ἐκ τῶν ἀνατιναχθέντων εἰς τὸν ἀέρα. . . .

«Ὀλίγας ἡμέρας πρὸ τοῦ θανάτου αὐτοῦ ἔγραψε τὴν ἀκό-
λουθον ἐπιστολὴν, ἣν ἔφερεν ἡμῖν εἰς τῶν φυγάδων.

«Αἱ πολλαὶ ἐργασίαι καὶ ἡ ἐπὶ τοῦ ὧμου μου πληγὴ
ὑπῆρξαν τὰ αἶτια τῆς σιωπῆς μου. Πρὶν ὅμως ἡ σφαῖρα
μοι δώσῃ τὸ διαβατήριόν μου διὰ τὴν αἰωνιότητα, σοὶ γράφω
ὀλίγας γραμμάς δι' ὕστατον ἀποχαιρετισμόν. Ἡ θέσις ἡμῶν
εἶναι οἰκτροτάτη. Ὑποφέρομεν μεγάλως ἐκ πείνης καὶ δί-
ψης. . . . ἐσθιοντες καὶ αὐτὰ τὰ ἀηδέστερα τῶν ζώων.
Αἱ δὲ ἀσθενεῖαι ἐπαυξάνουσι τὴν δυστυχίαν καὶ τὰ δεινὰ
ἡμῶν. . . . 1740 ἐκ τῶν ἡμετέρων ἀδελφῶν ἀπέθανον.
Πλείονες τῶν 100 χιλιάδων βομβῶν καὶ σφαιρῶν ριφθῆσαι
παρὰ τῶν ἐχθρῶν κατέστρεψαν τοὺς προμαχῶνας καὶ τὰς
αἰτίας ἡμῶν. Ὑπεφέραμεν δὲ ὑπερβαλόντως καὶ ἐκ τοῦ ψύ-
χους ἀπὸ τῆς μεγίστης ἐλλείψεως καυσίμου ὕλης. . . .
ἡμῶν τὰς στερήσεις καὶ ἀνάγκας ταύτας εἶναι λαμ-

πρὸν καὶ εὐγενὲς θέαμα νὰ βλέπη τις τὸ θάρρος καὶ τὴν
ἀφοσίωσιν τῆς φρουρᾶς. Μετ' ὀλίγας ἡμέρας, οἱ ἀνδρεῖοι οὐ-
τοι μεταβληθήσονται εἰς πνεύματα ἀγγέλων, ἅτινα θὰ κα-
τηγορήσωσιν ἐνώπιον τοῦ θρόνου τοῦ Ὑψίστου τὴν ἀδιαφο-
ρίαν τῆς χριστιανικῆς Εὐρώπης ὑπὲρ τοιοῦτου ἐνδόξου ἀγῶ-
νος ἐλευθερίας καὶ θρησκείας. Ἀπαντες οἱ ἐκ τῶν σημαῖων
τοῦ Ρεσῆδ Πασᾶ λιποτακτήσαντες Ἀλβανοὶ κατετάχθησαν
ὑπὸ τὰς τοῦ Ἰβραῒμ. . . . Ἐν ὀνόματι πάντων τῶν ἀν-
δρείων ἡμῶν ὀπλιτῶν, ἐν οἷς ὁ Νότης Βότσαρης, ὁ Τζαβέλ-
λας, ὁ Παπαδιαμαντόπουλος καὶ ἐγώ, ὃν ἡ κυβέρνησις εὐ-
πρεστήθη νὰ διορίσῃ στρατηγὸν σώματός τινος, διακοινῶ
ῶμιν, ὅτι ὠρκίσθημεν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ νὰ ὑπερασπισθῶμεν
τὴν γῆν τοῦ Μεσολογγίου μέχρις ἐσχάτων καὶ νὰ ἐνταφια-
σθῶμεν ὑπὸ τὰ ἐρείπια αὐτοῦ. Ἡ τελευταία αὕτη ὥρα
ἤδη προσεγγίζει. . . . Ἡ ἱστορία θὰ δικαιώσῃ ἡμᾶς. . .
Οἱ μεταγενέστεροι θὰ θρηνήσωσιν ἐπὶ τῶν δυστυχῶν ἡμῶν. . .
Ὑπερφηανεύομαι σκεπτόμενος ὅτι τὸ αἷμα ἐνὸς Ἑλβετοῦ
τέκνου τοῦ Γουλλιέλμου Τέλλ πρόκειται νὰ ἀναμιχθῇ μετὰ
τῶν ἡρώων τῆς Ἑλλάδος. Ἐῖθε ἡ ἀφήγησις αὕτη τῆς πο-
λιορκίας τοῦ Μεσολογγίου, ἣν ἔγγραψα, νὰ ἐπιζήσῃ ἐμοῦ. . .»

ΤΩΝ ΠΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΝΕΩΝ

Μία γνώμη καθ' ἑβδομάδα.

Παρατηρήσατε τί συμβαίνει, διὰν λοιμῶδες τι καὶ ἐπιδη-
μικὸν νόσημα ἐκραγῇ ἐν τῇ κοινωνίᾳ φοβερὸν καὶ ἀκάθε-
κνον, καὶ στέλλῃ τοὺς ἀνθρώπους εἰς τὸν ᾄδην κατὰ δεκά-
δας ἢ ἑκατοντάδας; Οἱ ἱατροὶ ἀσθμαίνοντες καὶ πνευστιῶν-
τες τρέχουσι δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ ἵνα δώσωσι βοήθειαν εἰς
τὴν πάσχουσαν καὶ ὀξέως θειζομένην ἀνθρωπότητα, καὶ
διὰ τῆς φιλανθρωπίας αὐτῶν ἐπιστήμης πατάξωσι τὸ ἐπισκή-
ψαν ἀνθρωποβόρον νόσημα. Ἐκεῖνο ὅπερ πράττουσιν οἱ ἱα-
τροί, οἵτινες καὶ θραύουσιν πολλὴν ἀντὶ τοῦ νόσημα προξενῆ, δὲν
ἀποδεδειγμένον καὶ ἀποθαυρῶνται, ἀλλὰ διπλασιάζουσι καὶ
τριπλασιάζουσι τὰς ἐνεργείας των, τὸ αὐτὸ πρέπει νὰ πράτ-
τωσι καὶ πάντες οἱ δυνάμενοι νὰ πατάσσωσι καὶ ἀναχαί-
ψωσι τὰ κατὰ καιροὺς εἰσπηδῶντα ἐν τῇ κοινωνίᾳ ἡθικὰ νο-
σήματα καὶ κοινωνικὰ ἔλκη. Ἐλκος κοινωνικόν, ἔγκλημα
συγγερὸν, θέαμα σπαραξικάρδιον, ἄκουσμα φρικτῶδες, ὄνομα
ἀποτρόπαιον καὶ ἐπάρατον ἢ αὐτοκτονία εἰσώρμησεν ἐν τῇ
κοινωνίᾳ καὶ ἤδη καλπάζει. Τί λοιπὸν ποιητέον;

Οἱ ἱεροκῆρυκες ἀπὸ τοῦ ἁμβωνος καὶ οἱ καθηγηταὶ τοῦ
Πανεπιστημίου, τῶν γυμνασίων καὶ οἱ διδάσκαλοι τῶν σχο-
λείων ἀπὸ τῆς ἑδρας, οἱ ἐφημέριοι, ὅσοι δύνανται, ἀπὸ τοῦ
ιεροῦ βήματος, οἱ γονεῖς ἐν τῷ οἴκῳ καὶ πᾶς χρηστὸς καὶ
συνετὸς ἀνὴρ ἃς σπεύσῃ ν' ἀποσοβῇσιν τὸν ἀπειλοῦντα
τὴν κοινωνίαν φοβερὸν κίνδυνον.

† Ὁ Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως Ἰωάννης

ΒΡΑΧΕΙΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Σ. Σ. Γ α λ ἄ ζ ι ο ν. Ἐγράψαμεν.—Ν. Κ. Ἀ ρ γ υ ο ς, Μιχ.
Δ. Χ α ν ῖ α, Στ. Α. Π. Κ) π ο λ ι ν, Χρ. Μ. Π ε ι ρ α ι ᾶ. Ζη-
τηθέντα ἐστάλησαν.—Στ. Π. Γ α ῖ γ α ν τ ο ν, Γ. Ἀστ. Κ ε ρ α-
σ ο ὦ ν τ α, Ἀντ. Π. Α ἱ γ ι ο ν. Θ' ἀρχίσῃ ἡ ἀποστολὴ ἀπὸ τοῦ
νέου ἔτους.—Μ. Χ. Ἀ λ ε ξ ἄ ν δ ρ ε ι α ν. Ἐχετε δικαίον ἄλλ'
ὅσον εὐχάριστος δεχόμεθα τὸσον δυσχερὲς θὰ ἐπράττομεν τὸ ἐναν-
τιον.—Π. Α. Β ὠ λ ο ν. Οἱ καλοὶ λόγοι ἐπαναλαμβάνομενοι πεί-
θουσι, τοῦτο δὲ εἶναι τὸ κεφάλαιον ἡμῶν.—Γρ. Α. Σ μ ὦ ρ ν η ν
Ἐπὶ τούτῳ ἐξέδωκεν ἡ Ἐταιρεία ἡμῶν σχετικὴν μελέτην, ἣν καὶ
δωρεᾶν διένειμε καὶ ἀποστέλλει ὑμῖν.